

ko še domače in mnogo tečnejše nikakor prebaviti ne morejo.

Domoljub.

Sv. Križ pri Ljutomeru. (Zanimiva razsodba.) 24. avg. t. l. je posestnik S. nekoliko omamljen domu prišel in se s svojo ženo zaradi dela prepirati začel. Potem se zapre v sobo in dvakrat s samokresom (pištolo) ustrelil. Žena, polna strahu, da se je usmrtil, začne sosede na pomoč klicati. Sosed prihiti, duri s silo odpre in najde S. na tleh ležati, kakor da bi bil res mrtev. Ko pa drugi sosed pride in mu samokres iz rok vzame, se šema naglo na noge postavi in reče, da mu ni več živeti. Po dolgem razgovorjanju reče: Saj še imam nabito puško, zamorem se ž njo vstreliti — ter hiti po njo, sosed pa za njim, ter ga prime s puško tako, da ni mogel ne gor ne dol. Spet pride sosed, ki mu je prej samokres vzel, prime za puško ter mu jo s tako silo zdere, da mu kazavec na roki zlomi in mu še mastno zaušnico po vrhu pritisne, da mu ušesna bobnica poči. Zdaj nastane prepir, po prepiru tožba, ki se je 28. novembra t. l. s tem končala, da se je sosed, ki je hotel malosrčnežu črne misli z glave stepsti, zločinstva kriv spoznal in v 10 dni zapora, 30 gld. odškodovanja in v povračilo drugih stroškov obsodil. — Ljudem pa, ki zdaj obsojence in pričam zabavljajo, čes, zakaj ste pa tje šli, rečem le to, da vsakoga kristijana dolžnost veže, bližnjega nesreče braniti, in da bode Bog vsakega po nja namenu sodil.

Iz Savinske doline. 15. t. m. (Pomota.) Dopisniku iz Savinske doline v „Slov. Gospodarju“ št. 49. so se gotovo neke pomote vrinole, alj pa celo pri glavni skupščini okrajn. zastopa dne 4. nov. t. l. ni nazoč bil. Naj povem resnico.

Zakaj ni dopisnik naravnost vsega povedal, kar se je pri glavni skupščini obravnavalo? Zakaj ni dopisnik čisto nič o letnem „računu“ in „preliminaru“ omenil?

Dopisnik naj vsaj pove, kako se je g. Vaš, (Unternehmer) za letni račun in preliminar, za moste, ceste itd. potegoval; on je le zahteval, da bi se vse postavno ravnalo, stroški zmanjševali in denar varčno obračal; zaradi tega so bili pa tudi na njegovi strani veliki posestniki in kmeti.

Kar tajnika zadeva, je g. Vaš rekel, da se za to majhno delo morebiti tajnik za nižjo plačo dobi, ker ni nikjer tako drago plačan, kakor pri nas, saj je tudi c. k. kontrolor v Kozjem za 200 alj 300 gld. to službo opravljal; znabiti on po tej ceni službo prevzame. G. V. pa ni bil zoper pisarja ali tajnika, ampak le zoper previsoko plačo, in na to so le eni možje in ne „vsi“ vstali. Ko so pa tisti stoječi možje rekli, da naj ostane plača saj eno leto, ker tajnik dobro slovensko zna, je tudi g. Vaš to potrdil. —

Gospod Vaš je bil tudi eden prvih za zahvalo g. Hermanu.

Dobro bi menda bilo in želeli je, da bi vsi tisti ljudje v naši Savinski dolini, kateri druge za

nemirneže imajo, sebe dobro in prav spoznali, potem pa na svoje prse ponižno udarili, rekoč: „Mea culpa!“

Pravicoljub.

Pristavek vredništva. Glavno ravnilo nam je, da se v dopisih krivo ne poroča in nihče po krivičnem ne žali. Odgovornost spada toraj na poročevalce, ne na vredništvo, ki ne more vedeti, kako prav za prav stvari stojé. Zaradi tega pa, če se kaj napačno poroča, ni treba zdražbe, ampak stvar se naj hipoma pojasni, kakor v tem dopisu, in pravde je konec.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Po dvojnih sejah vsak dan se je državni proračun v zbornici poslancev skončal. Pri postavkah za naučne in bogočastne zadeve so na ministra Stremayra od vseh strani prav ostre pušice letele; od liberalne strani, ker še ni vse izpeljano, kar tirjajo „konfesijonelné“ postave, od federalistične strani pa, ker ni pri šolah narodne enakopravnosti. V svojih odgovorih je bil minister prav kratkih besedi, ter je liberalce menda le na pol potolažil, federaliste pa še bolj žalil. —

Proti dru. Viteziču z Isterskega, ki se je pritoževal zoper popolno zanemarjanje slovenščine v šolah, je rekel ekselencia Str., da nema vpliva na določbo učnega jezika v ljudskih šolah, in da mu izmed ljudstva ne prihajajo pritožbe zoper ponemčevanje in poitalijančevanje v šolah, marveč zoper to, da se premalo nemški uči. Da ima minister tudi na učni jezik mnogo vpliva, pričajo imenovanja deželnih šolskih odbornikov in nadzornikov. Iz druge strani pa vedó zdaj narodnjaki, kaj storiti, da se ponemčevanju v šolah v okom pride: ministru se morajo celi kupi pritožeb poslati! Sicer je pa znano, da Čehi že leta in leta za česko vsučilišče prosijo, pa je vse zastoj, kakor tudi naše prošnje in pritožbe.

Prav je torej imel poslanec, duhovnik Weber z Moravskega, ki je na besede ministra Stremayra odgovoril: „Dolžnost ljudskih zastopnikov je, resnico spričevati, in to storim izpovedajé, da se z nami Slovani v Avstriji tako dela, kakor da pod Avstrijo ne spadamo.“ Ko bi se — pravi nadalje — §. 19. ustava v svoji pravi podobi fotografirati dal, bi spaki najbolj pristojal podpis: „Zasmehovalec!“ — Slezki poslanec Cienciála je naravnoč rekel, da bi se ministri zaradi preziranja §. 19. prav za prav morali tožiti!

Proti krepkim ugovorom od strani Poljakov se je sprejela resolucija fin. odbora, da se namreč tudi gališki dež. šol. svet po postavi od 25. maja 1868 vravna, to je: da zgubi pravice samostalnosti, katerih je po posebni milosti svetlega cesarja pridobil. S Poljaci so nasproti glasovali federalisti desnega središča. — Alj bodo

Poljaci vendar enkrat spoznali, da so njih pravi prijatelji le federalisti, ne pa ustavaki.

Ogersko. Minister Ghyczy je zmagal, ker so mu obe zbornici dovolile pobiranje davka po dosedanem načinu. Levičarji so ga strastno napadali, on jih je pa vrlo dobro pobijal in jim med drugim to-le pod nosove dal: „Če mislite, da vam je večina v deželi gotova, pa poskusite vladno kormilo v roke dobiti; če pa tega zaupanja nemate, pa ne spodkopavajte vsaj zaupanja, kolikor še ga vlada ima!“

Vnanje države. V Berlinu na Nemškem teče zdaj pravda proti grofu Arnimu zaradi pridrževanja državniških listin. Grofa zagovarjajo 3 odvetniki. Že več dni traja branje listin, ktere je grof oddal. Iz njih se vidi gola samosilnost strastnega Bismarka, kajti je delal in dela na to, da obstaja na Francozkem republika, ker ve, da ona Franciji roke veže in jej zaveznikov najti ne da. Boji se Bismark tudi, da bi grof Chambord kralj postal, češ, da bi kot odkritosrčen katoličan papežu v podporo bil, kar pa ne sme biti, dokler se Bismark s papežem in katol. cerkvijo ravsa.

Národna skupščina na Francozkem je proglasila svobodo nauka, kar je katoličanom na veliko korist, ker niso primorani svojih otrok v brezverske državne šole pošiljati, ampak si smejo lastne, katoliške šole napravljati. — Dela se na vse kripelje, da bo armada skoro na krepkih nogah stala. V ta namen se hoče veliko državno posojilo napraviti.

Na Španskem je kraljeva armada dné 7. in 8. t. m. republikance zopet hudo natepla. Njih general Loma sam je bil na begu hudo ranjen; po novejših poročilih še živi. Bil je grozovitnež, ki je moril in požgal povsod, kder so ljudje za kralja Karola. Zaslužno kazen je prejel. — Zdaj hoče Serrano, načelnik republike, vrhovno povelje prevzeti in nad Karliste iti; utegne pa isto osodo imeti, kakor dva najboljša generala republikancev, Konha in zdaj Loma, ki sta oba zgubila; prvi je umrl, drugi je tudi nevarno ranjen.

Razne stvari.

(Izpred celjske sodnije.) Dné 30. nov. je bil Ivan Prčič iz Lavdomirovca na Slavonskem od porotnikov kriv spoznan ropa, tatvine in hudega telesnega poškodovanja, od sodnikov pa v 15letno težko ječo s postom obsojen. Meseca sušca t. l. je bil J. P. v 7letno težko ječo v Lipoglavu zaprt, pa je z dvema tovarišema ušel in v noči na videmskem mostu s pogumnim nočnim čuvajem v dotiko prišel ter ga hudo poškodoval (štev. 39. „Gosp.“). — Dné 1. dec. je stala na sodbi Marj. Ilesič s 7 tovariši, tožena hudega telesnega poškodovanja. Ona bila je kriva spoznana in v 15-mesečno ječo obsojena, tovariši pa nekrivi. — K. Pečovnik od sv. Roprt v slov. gor., tožen hudega telesnega poškodovanja nad Fr. Bizjakom,

je bil 2. dec. tega hudodelstva nekriv spoznan, kriv pa prestopa zoper telesno varnost in zaradi tega obsojen v platež globe 150 gld. in povrnjenje vseh sodnijskih stroškov. — Dné 3. dec. je bil Fr. Truppe, poštni oficijal v Mariboru, zaradi službine nezvestobe v 1letno težko ječo obsojen. — Dné 4. in 5. t. m. bila je slednjič obravnava proti M. Rajnišu s Polja, ki je l. 1865. Hrvata Jurija Harinski-ga na potu v Podčetrtek na semenj umoril in oropal za kakih 200 gld. Človek brez vse krščanske vzreje, prav divji mož, je hrvaškega soseda v samoti pri topliškem mlinu 5krat s kamnom po glavi udaril, omočenemu torbo z denarji odrezal in po drugem potu proti Celju pobegnil. Ker je povsod denarje kar trosil in popijal, je vzbudilo to sum in ga v preiskavo spravilo; ker je pa stanovitno vse tajil, je bil zaradi pomanjkanja dokazov meseca marc. 1867 izpuščen. — Menda v obupnosti je divjak večkrat se hvalil, da je Hrvata ubil; Harinski, ki se je z razbito glavo do neke hiše privlekel, ga je tudi pred smrtjo nekemu možu natanko popisal. Vse te in druge govorice je kmet A. Turk sodnji sporočil, in Rajniš je bil drugokrat v preiskavo djan. Po zaslišanih 50 pričah je bil R. z 9 proti 3 glasom od porotnikov umora in ropa kriv spoznan, po sodnikih pa k smrti na vislicah obsojen. Če se tudi 38letni hudodelnik pomilosti, utegne vendar v zaporu ostati, ker se mu je slabo spričevalo dalo, da je ves zdivjan človek, katerega se vsa okolica boji. Znamenitno je, da — ko je svojo smrtno sodbo zaslišal, ni prosil pomiloščenja, ampak le semo za to, da se rdeči dežnik, katerega je na dan umora pri sebi imel, in kateri se je sodnji v spričevanje poslal, njegovi ženi Neži naj povrne!

(Še enkrat: varujte se sleparij!) Jud, pred katerim je „Sl. Gosp.“ št. 46. že svaril, se še po slovenski zemlji klati in slepari. Piše se Moriz Schotten, „Antiquarensammler“, ter „Sl. Gosp.“ v žepu nosi, obetajé, da bode z njegovim imenom podpisano pojasnilo v kratkem v „Sl. Gosp.“ brati. (Kadar pride, mu bo „Gospodar“ na tanko potni list pogledal. Vred.) Pravi, da je z slovito firmo Giani na Dunaju v zvezi, pa se mu vidi, da otrobe veže. Potno pismo ima od ogerske vlade in trdi, da je dober katoličan, da je pa tisti, pred katerim je „Sl. Gosp.“ svaril, Kranjec z rudečo brado bil. Pravi, da je ta od Lempaškega g. župnika kupil za 20 gld. „Luster“. (Grda laž, kdor pa očitno laže, ni pošten človek). Toraj še enkrat: varujte se sleparjev! Mavricija pa postavite pred kakega župana, da dokaže, okdod da ima kupčijsko pravico.

(Četverospjev švedskih pevkij) slišali smo v Mariboru dné 11. dec. Pevkinje so se izučile v glasbinem konservatoriju v Stokholmu. Njih petje je tako dovršeno na vsako stran, da milota človeškega glasu in lepega sklada višje stopnje pač ne more doseči. — Na pretresovalca v „Marb. Ztg.“ je petje še celó poseben vtis napravilo. Med ču-